

Lyft upp

Lyft upp Jesusbarnet ur krubban
känn hans lilla kropp mot din
mjuka babyhuden
som ännu inte förhärdats
ögonen ännu utan blick
ljusskygga efter moderlivets mörker
hans tandlösa mun
som trevar efter ditt bröst
det tunga hjälplösa huvudet
med den sårbara fontaneln
Känn honom i din famn
Du kan hålla ömt
eller tappa honom i golvet
han har anförtrött sig åt dig
så känns hans ord mot ditt hjärta
han har anförtrött dem åt din mun
det aldrig
han har anförtrött sig åt dig
du kan hålla ömt
eller tappa i golvet
— det hårda kalla stallgolvet

Vibeke Olsson

Ny Världs redaktion önskar läsarna en riktigt God Jul!

Den här gången har Ny Värld en något annorlunda utformning. Flera skribenter som inte brukar förekomma i tidningen har uttryckt tankar och erfarenheter. Det välkomnar vi även i fortsättningen.

En ledtanke vill vi ge med numret speciellt inför julen:

En hel värld är vår granne.

Det gäller de fattiga massorna i Indien, de som kämpar om rättvisa i Afrika. Men också dem vi lyssnar till på radio, ser i tidningarna eller möter i vår egen trappuppgång.

Tack YLVA, SARA, ANNA

□ En av de verkligt härliga dikterna av Ylva Eggehorn handlar om åsnan. Åsnan som Jesus ridit in i Jerusalem på. Strö palmer, bred ut kläder! Fest i hela stan, vilken underbar dag för åsnan!

I min ägo har jag en liten bild gjord av en norrländsk konstnärinna av just samma lilla åsna. Den har fått kliva på de brokiga klädstyckena. Belåtet klipper den med öronen, och under bilden står det: "Jag har haft min stund." (Citat från G. K. Chesterton.)

Men Ylva går med en självironisk glimt in på själva fortsättningen. Åsnan kommer hem till stallet och är så upptagen av att känna efter hur bra det gått den dagen, att den rakt inte märker vad som händer sedan:

*"hon hörde några rop och skrik
men sedan blev det tyst
det var om nån förbrytare
som Judas hade kysst
men åsnan ställde sig och sov
med huvudet på sne —
för hon var trött. Det blir man
när man just har gjort succé . . ."*

Tack Ylva, för att du aktualiserar den gamla Boken i din poesi. Du talar om den på ett modernt språk. Din ärlighet är uppfriskande och uppfordrande för oss andra. Du upptäcker nya vinklar och vindlingar som teologerna kan ha förbisett. Ifall succé skulle ha varit måttet, skulle ju Kristus aldrig ha blivit korsfäst. Men hans efterföljare, om vi nu försöker höra dit, tror ibland att vi bara ska få vara med om Palm-söndag.

Tack Ylva! Du hjälper oss att avslöja oss själva!

Nyupptäckt värld

När Dagens Nyheter kommer på besök hos Sara Lidman i Missenträsk,

Västerbotten, säger hon så här: "Bilderna ur Bibeln har en mystisk kraft som fortfarande gäller. Bibeln gav folket ett språk, en sagskatt, poesi och symboler att arbeta med." (DN 21.9.77)

Kanske DN:s reporter mötte en oväntad Sara Lidman: "Hon står mitt i sitt nyrenoverade kök och dänger näven i Karl XII:s bibel. Läser med ljudlig norrländsk malm i stämman ur Jobs bok . . ."

Sara — först gav du oss Västerbotten genom Hjortronlandet och Tjardalen på 50-talet. Senare har du kokat på en stark politisk brygd, som inte tål någon utspädning. Nu hjälper du oss att nyupptäcka en gammal värld, ett sammanhang i det osynliga arvet. I andens och tankens storhet som rör hela livet och allt mänskligt, finns ett synsätt som är omistligt. Det rymmer något som inte förlorar sin glans med åldern. Men eftersom det inte tränger sig på, måste någon hjälpa oss att upptäcka klenoden och gnida tills den skinner igen.

"Din tjänare hör", kallar du boken du skrivit hemma i Norrland. Hos Samuel har du visst läst detta: "Tala Herre, din tjänare hör!" Lyssnandets konst — då och nu. Omistlig, förnyelsebar. Tack Sara, att du kämpar för lyssnandets konst!

Vore till intet gagn

Anna Wahlgren känner jag minst av er tre. "Men icke hade kärlek." Vem skulle ha trott att en bok med den titeln skulle bli nästa inlägg i daghemsdebatten i höst? Skriven av en mor till sex barn, som hon vägrat släppa ifrån sig till en konstlad, kärlekslös och lekförstörande värld, som hon kallar daghemmet. Anna Wahlgren har kastat in en brandfackla från vänster. Det är ju

► Sid. 2

”Gifttunnor göms i jorden...”

□ En mjuk stilla söndagsmorgon råkade jag knäppa på radion. En liten flicka skulle sjunga en sång för föräldrarnas gäster i en scen i ett större program. Sången var äcklig, pervers, en styggelse helt enkelt.

Tanken kom att jag borde ringa upp Sveriges Radio. Efter några dagars försök att slippa undan effektuerandet av denna inre maning gick jag från tanke till handling. De första försöken misslyckades och jag hade kanske gett upp, följt telefonsvarerskans förslag att *skri-va* till producenten, om inte vänner rått mig att fullfölja min första impuls att tala med vederbörande i telefon. Ett under ser jag det som, att jag slutligen fick rätt person på tråden.

I det samtalet kritiserades jag hårt för min kritisering av en programpunkt, som jag enligt producenten helt hade missuppfattat. Den lilla flickans sång skulle inte alls vara som jag fattat den, utan i stället var det ”en fin liten ömsint visa”!

På min fråga om producenten själv hade barn, blev svaret ja. Då blev jag

tyst, visste inte vad jag skulle säga. Svaret på min tystnad blev att det inte alls var meningen att locka de egna barnen till sådana handlingar som vi-san pekade fram emot.

Hur kan vi vara så blinda, så avskärmade? Tro att lära och liv inte har något att göra med varandra?

Programpunkten som den här i massmedia är som ett andligt Teckomatorp. Gifttunnor göms i jorden — när de varit där en tid börjar förödel-sen sprida sig — vårt inre blir infekterat.

Varför tål vi så mycket? Varför tål jag så mycket? Svaret måste för min del bli: bekvämlighet, brist på ansvar, ovillighet att utsätta mig för risken att bli överkörd av intelligens och envetenhet hos dem som makten haver. I det här fallet Sveriges Radio.

Jag måste komma ur falsk tolerans och in i den hjärtats ödmjukhet som i andra människor ser Guds möjligheter. Det är vad jag verkligen vill. ■

Frida Bergman

”Klipp av banden”

□ Jäktad? Trött? Ställer folk krav på dej? — Ställer du krav på folk?! Outalade kanske.

Jag gör bådadera. Blir så lätt bunden av vad jag tror folk väntar av mig. Att jag måste hjälpa till här, ta ansvar där, ha tänkt på ditt och datt, träffa den och den. Springer omkring som en yr höna, vars energi sinar ut.

Men så kom julen. Jesusbarnet. Och någon sa: ”Här är det fråga om Kristus och inget annat än Kristus.” — *Inget annat? Vilken befrielse.* Då är det ju inte fråga om att leva upp till någons förväntningar. Inte ens mina egna. Allt det där andra jag gärna velat ha: popularitet, andras stöd, försöka vara något — trevlig, intelligent. Det kan jag släppa. Bli fri från osynliga band. Bli enkel, dum, stilla. Lyda Honom i det tysta. Och *lita* på Honom. Att Han tar hand om alla de fronter, där jag trodde jag måste vara med. Han klarar dem ju utan mej. Bättre! Andras initiativ växer, när jag inte står i vägen. En sådan gåva. Den bästa julklappen, som lever vidare varje dag.

Kraven på andra då? Inte nog med det. Jag har tom krav på Gud. Tar tex för givet att natten skall ge vila — så att jag skall orka packa dagen full. När den inte ger vila, blir jag besviken och bitter. Det blir jag på andra människor också, när de inte gör det jag väntar eller säger det jag vill. Förväntningar — outtalade, nästan omedvetna krav — besvikelse — bitterhet. Det är mönstret.

Men julen kommer igen. ”Här är det fråga om Kristus och inget annat än Kristus.” Då kan jag ju våga säga det jag tänker till mina vänner. Bli befriande ärlig. Jag var rädd för det förut. Tänk om jag trampade i klaveret och gjorde dem illa. Och tänk om de tyckte jag hade fel och började tycka illa om mej. Här är banden igen! Det är ju inte mej det är fråga om, det är Kristus.

Man kan klippa av banden runt omkring sig. Dem vill Gud ha till sin julgåva. Jesus. Det är bara banden till Honom, som är viktiga. ■

Eva Westling

CAUX

konferenscentrum ovanför Montreux i Schweiz är platsen för en

Jul- och nyårskonferens för moralisk upprustning 26 december – 4 januari. kring frågorna:

- Hur övervinns exploatering och diktatur?
- Identitet och uppgift.
- Den inre kraftkällan.

Upplysningar: Idé och Kultur, Sveavägen 34, 111 34 Stockholm Tel. 08/67 02 80

Tack Ylva...

Fr. sid. 1

också där hjärtat sitter på de flesta människor.

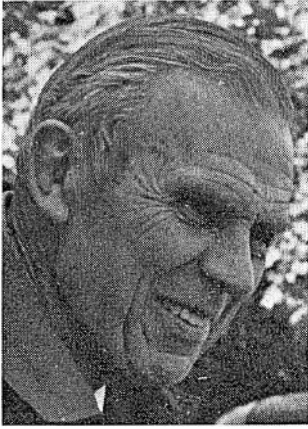
”Ja, om jag offrade min kropp till att brännas upp, men icke hade kärlek...” Anna, jag behövde inte veta mer än titeln på din bok och ämnet du valt, förrän alla lampor blinkade och jag kände hur jag vändades för allt det som är som det inte borde vara. I ligt värkte alltsammans inom en. ^ ^ vi hade alla daghemsplatser som alla vill ha, om vi hade den åldringsvård som gjorde att ingen blev bortglömd, om vi hade ett skolsystem och en högskola där alla trivdes, om vi hade jobb åt alla, exportorder i mängd, naturrikedomar utan slut — men icke hade kärlek! Det välordnade, det lättsmälta, det smärtlindrande, det glansiga, det snabbköpiga, det datastyrda, det funktionsdugliga, det vore oss till *intet* gagn.

Jag har förstått att din bok måste ha hjärtats eld i sig. Tom Svenska Dagbladets recensent verkade djupt gripen. (Sv D 20.11.77)

Kanske känner vi mycket av detta instinktivt, som du vill ta upp. Men allt för få av oss är beredda att se vad bristen på kärlek verkligen skapat omkring oss. Det där kapitlet ur första korintierbrevet behöver verkligen stå att läsa i eldskrift framför oss. Tack Anna, som tänker med hjärtat! ■

Gerd Jonzon

Prenumerera på Ny Värld 1978 (35:—)

George Daneel.

Boerpräst-

”Slåss för förändring”

— Människor som jag — arroganta, nedlåtande och överlägsna — har skapat hatet och bitterheten, ja fullständig desperation i den svarta majoriteten. Jag är tacksam för att Gud gjorde det klart för mig på ett tidigt stadium, så att jag kunde bli annorlunda. Men leoparden blir inte så lätt av med sina fläckar — överlägsenhetskänslan har djupa rötter i oss.

Men, kan man fråga sig, har inte Daneel gjort bot nog för sitt folks synder under de fyrtio år han kämpat för allas medborgarrätt i landet?

— Så länge svarta och vita lever i konflikt med varann i Sydafrika, måste jag som präst fråga mig själv: ”Vilken del har jag i att varje svart afrikan som blir omvänd berättar om hur han plågats av hat och bitterhet?” Det är kanske det värsta vi gjort gentemot majoriteten av landets befolkning — vi har ödelagt något i deras själ.

Många vita talar om hur mycket positivt de vita gjort för Afrikas ursprungsfolk. Är inte det sant?

Giftiga efterverkningar

— Jo, vi har utan tvivel också haft osjälviska motiv. Afrikanerna har lärt känna kristendomen och det är en gåva som de tagit emot med ett öppet sinne och gjort till sin egen. Det gäller också en del av det europeiska kulturarvet.

— Problemet är att tom det som erbjuds med god vilja får giftiga efterverkningar. Det måste bli så, så länge vi vita ensamma bestämmer vad som skall ges och hur gåvorna skall fördelas. Och så kräver vi dessutom tacksamhet av dem vi förtrycker!

1974 tog George Daneel initiativet till en konferens i Sydafrikas huvudstad Pretoria. 400 svarta, färgade, indier och vita bodde och konfererade under en vecka på samma hotell! Det var möjligt endast genom ett särskilt tillstånd från regeringen, kanske tack vare att delegater från 25 andra länder också deltog. Temat för konferensen: Mot ett samhälle fritt från hat, fruktan och begär. 1.000 personer deltog i öppningsmötet.

I början av oktober i år var George Daneel inbjuden som en av åtta vita talare vid en annan konferens, den för-

sta i sitt slag. IDAMASA (the Interdenominational African Ministers Association of South Africa), svarta prästers riksorganisation, hade inbjudit 250 svarta och lika många vita präster och lekmän. (En av initiativtagarna till konferensen var pastor Enos Sikakane, som Ny Världs läsare redan känner från nr 8-9/77.) Inbjudan till konferensen talade klarspråk:

Kyrkan borde gå i spetsen

”Vårt folk blir mer och mer medvetet om omfattningen av det elände det lever i. Det är plågsamt medvetet om att den ’vita delen’ av den kristna kyrkan i själva verket åtnjuter apartheidsystemets fördelar, medan den uttrycker sin sympati för det förtryckta svarta folket... Under dessa omständigheter innebär kyrkans tystnad att förtryckarsystemet får ett sken av laglighet... I ljuset av evangeliet måste vi arbeta fram en konkret lösning på de problem vi har i landet. Det kommer en tid i historien när människor inte längre låter sig tystas ner genom våld, när de istället föredrar att göra stora offer för sin befrielse.”

I sitt tal till konferensen sade George Daneel bl.a:

— Jag talar som en vit man och som en boer. En gång i tiden ville jag inte hälsa på svarta. Jag hade blivit uppfostrad på det sättet. Jag har förstått att mina fördomar och min överlägsna attityd var inte bara en förolämpning mot det svarta folket utan en synd mot Gud. Att besluta sig för att leva efter Guds vilja är något mer än att erkänna min skuld, det betyder att acceptera en fullständig omvälvning i mitt förhållande till svarta. Och ännu mer, att bygga ett land där vi alla kan leva tillsammans som Guds barn.

— Vi vita vet kanske inte alltid hur rädda vi är, men därför att vi bara utgör en fjärdedel av befolkningen fruktar vi att sjunka i folkdjupet och förlora vår identitet. — Och en del är rädda för att mista sin komfort.

— Men fruktan är en lögnare. De flesta av oss föredrar att hålla tyst framför att stå upp för vad som är rätt. Vi är rädda för att kallas förrädare. Jag talar av egen erfarenhet. Förr i tiden betydde mina vita boervänners åsikter

► Sid. 7

□ Personligt syndamedvetande är normalt för en präst. Det skulle bara fattas annat! Men det är något helt annat att se sitt folks synd i ögonen och att identifiera sig med den — också den värsta sorten. Nästa steg är ännu svårare: att erkänna övergreppen — måt inför sitt eget folk och utåt inför omvärlden. Begreppet ”nationell synd” har fallit i glömska överallt. Ändå är det de nationella konsekvenserna av egna tillkortakommanden som blir så djupt allvarliga, när det gäller en vit sydafrikan som mig.

De sista orden får en att studsas. Vem helst som annars skulle ha gjort ovanstående uttalande kunde kanske ha passerat oförmärkt, men när en präst i Sydafrikas reformerta boerkyrka står bakom det, då lystrar man till.

George Daneel hör med hela sin bakgrund till etablissemangen i sitt land. Som ung idrottsman hörde han till den utvalda lilla grupp som betraktas som nationalhjältar i Sydafrika — landslaget i rugbyfotboll. De omges av en glans som sent bleknar. Nyligen blev Daneel dessutom nämnd av en expert som en av landets bästa spelare genom tiderna. Men han är också känd i vida kretsar som kyrkoman.

Nu har George Daneel inte vilat på några lagrar. Istället har han valt en långt svårare väg. I mer än fyrtio år — långt innan apartheidregimen kom till makten — har han offentligt slagits för alla rasers likaberättigande.

Nedanstående artikel bygger dels på en intervju med honom av den norska journalisten Guri Ulfrstad i Caux, Schweiz, i somras, dels på uttalanden som Daneel gjort sen dess.

— Den människa som Gud skapade svart är inte bitter och hatisk till sin natur, säger Daneel. Han föredrar att vara vänlig i sitt umgänge med andra och är oändligt gästfri. I den andan tog han också emot de vita invandrarna.

Bli vänner, helt enkelt

□ Folk från hela världen kommer till Storbritannien, många för att stanna. Hur invandrare och engelsmän försöker lösa de problem som uppstår när folk från olika raser och religioner skall leva samman berättar här invandrarparet Harry och Randy Shukla och det engelska paret Rex och Betty Gray.

Harry Shukla:

□ Sedan tre år tillbaka är jag anställd som kontaktman mellan olika folkgrupper i ett län i nordöstra England. Där har vi 20.000 invandrare. De tillhör indiska, västindiska, afrikanska, kinesiska och judiska befolkningsgrupper.

I mitt arbete upptäckte jag snart att det är viktigt att stå på god fot med polisen. Varje polis har en uppgift som sambandsman mellan folkgrupperna. Därför inrättade vi för tre år sedan en förbindelsekommitté med två poliser och två representanter från varje befolkningsgrupp. Vi har regelbundna sammanträden och tar itu med problemen allteftersom de kommer upp.

Resultatet är att polisen och immigranterna börjat lita på varann. Immigranterna går till polisen för att få hjälp med sina problem. Vi behandlar inte längre poliserna som mån- eller marsmänniskor utan som bröder. Det är någonting som vi annars glömt i England. Vi har isolerat poliserna och inte behandlat dem som mänskliga varelser. Men i vårt län är de våra vänner. De är närvarande vid våra olika fester och möten, inte som poliser utan som vänner.

När tex sikherna — en indisk folkgrupp med en särskild religion — skulle inviga sitt nya tempel, inbjöd de polismästaren att förrätta invigningen. Det är den största hedersbetygelse de kan bevisa en utomstående. Det har aldrig hänt i England.

Randy Shukla:

□ I England har vi ett samhälle med många raser och kulturer. Vi talar olika språk, äter olika sorts mat och klär oss på olika sätt. Kort sagt lever vi helt olika sorts liv. Därför måste vi lära oss åtminstone någonting om andra grup-

pers kulturer och sedvänjor. Vi måste våga fråga varandra: varför gör du på det där viset? Men det kräver mod och företagsamhet. Och de flesta är som jag: blyga och tillbakadragna.

Ett exempel: när vi asiater inbjuder någon till middag och han har en gäst boende hemma hos sig, tar han med sig gästen till middagsbjudningen utan att underrätta värden. Man tar för givet att extra gäster är välkomna.

Men i England är det annorlunda. När mina vänner Betty och Rex bjöd oss på middag, hade jag besök av min syster från Kenya. Jag tog med henne utan att underrätta vårt värdfolk. På den tiden var vi inte närmare bekanta med Grays. Vi njöt av den goda middagen. Först ett halvår senare när vi verkligen blivit goda vänner och upp-

Fr. v. Randy och Harry Shukla, Betty och Rex Gray.

riktiga mot varandra förstod jag att de måste ha blivit överraskade av att plötsligen få en extra middagsgäst.

Jag bad Betty om ursäkt. Hon svarade att jag inte skulle ta det så tragiskt. Nu hade hon lärt känna många indier och deras vanor. Men jag har i alla fall lärt mig att ringa och underrätta värdfolket om jag tar med mig extra gäster till en middagsbjudning hos en engelsk familj!

Rex Gray:

□ Jag arbetar i länsstyrelsen. För några år sedan beslöt Betty och jag att vi skulle göra oss ansvariga för att bygga ett samhälle och en gemenskap sådana som Gud vill ha den i vårt län. När man en gång fattat ett sådant be-

slut behöver man faktiskt inte göra någonting. Människor bara kommer och ringer på dörren. Vi har fått vänner för livet från Västindien, de flesta afrikanska länder och Indien.

1976 var det oroligheter mellan raserna i London. Ledarna för de olika minoriteterna i vårt län märkte att oron höll på att sprida sig till andra delar av landet. De möttes för att överväga vad som kunde göras. Jag var inte informerad och blev överraskad när de ringde mig ett par dar senare och frågade om jag ville bli ordförande för en ny kommitté för harmoni mellan raserna. Jag är inte någon ledartyp och inte heller någon talare. Men mitt samvete sa att jag skulle acceptera. Vi träffas gång i månaden och tar itu med de problem som vi möter och gör våra riksdagsmän och kommunalpolitiker uppmärksamma på vad som behöver göras.

Betty Gray:

□ En del av taktiken i den ideologiska attacken mot vår demokrati är att provocera till våld mellan invandrarna och majoritetsbefolkningen och splittra vårt folk. Invandrarna blir brickor i detta maktspel. Vanliga människor känner sig ofta hjälplösa. Men Gud är också inblandad i kampen om kontroll. Och vanliga människor som lyssnar till honom kan få anvisningar om vad de kan göra.

Ett exempel. Vi hade ett fyllnadsval till parlamentet i en stad i vårt län. Till allas förvåning vann den konservativa kandidaten. Han vann genom att agitera mot invandrarna. Runt om i landet kände de sig hotade och fruktade att båda de politiska partierna nu skulle frestas använda agitation mot invandrare som ett medel att häva in extra röster.

Jag blev mycket upprörd. Jag sökte upp en vän som är med i det konservativa partiet. Vi sökte Guds ledning tillsammans. Hennes tanke var att tala med partisekreteraren i den delen av landet. Partisekreteraren sa: vi skall ha en konferens för partiets kvinnoorganisationer i hela länet om tre veckor och vi har ingen talare. Jag skall be Harry Shukla komma och tala till oss om invandrarna och orientera oss om de oli-

► Sid. 7

Plötsligt står världen i farstun

— En julhistoria —

□ Julaftonen var här, och Kerstin kände sig mer utmattad än någonsin. Varje år bestämde sig Olle och Kerstin för att ta det lugnt inför julen och bara göra "det enkelt". De skulle inte förledas att köpa en massa julklappar eller att laga en massa mat. Men precis som förr så blev det mer och mer att ju närmare julen man kom, och ju fler julklappar, som man tyckte att man borde köpa.

Så var då helt plötsligt julen här, och man borde känna sig glad och förväntansfull. Men Kerstin kände sig trött och irriterad, och barnen stimmade och e om julklappsutdelningen.

Granen var klädd och julklapparna inslagna och julmiddagen var förberedd, men den riktiga julglädjen ville inte infinna sig. Ändå hade det snöat i ett par dagar, och när man tittade ut genom fönstret, så såg det ut som ett sagolandskap.

Efter att ha sett en stund på TV, så slog de sig ner vid bordet för att äta. Kerstin hade själv gjort korv, och Olle hade hjälpt till med att steka köttbullar, och skinkan hade de specialbeställt för att den skulle vara mager och i rätt storlek.

När de precis hade börjat äta, så ringde det på dörren. Vem kunde det vara, som kom så här dags och störde dem mitt i julmiddagen?

Utanför stod en man, som Kerstin flyktigt hade sett i trappan en dag. Hon hade förstått att det måste vara deras nya granne, som hade flyttat in för några veckor sedan. Det var en familj, som hade något konstigt utländskt namn. Frun hade de aldrig sett och heller inga barn.

Nu frågade han på mycket bruten svenska, om han kunde få låna telefonen. Han sade att de inte hade hunnit att få någon telefon än. Han berättade, att de hade ett litet barn, som hade blivit hastigt sjukt, och han behövde få tag på en läkare.

Olle hjälpte honom att ringa, och jourläkaren lovade att komma så fort det gick. Men han hade mycket att göra på julafton, så det kunde dröja ett tag. Mannen tackade och gick iväg igen.

Efteråt kunde de inte glömma mannen och hans familj. Hur hade de det? Behövde de hjälp när barnet var sjukt? De fick en sådan lust att gå och ringa på och höra efter. Men kunde de störa

dem på julafton? De kände ju inte varann.

Efter en stund bestämde de sig i alla fall för att gå dit. Mannen öppnade och såg så glad ut för att de kom. Han bjöd dem att komma in i vardagsrummet.

Läkaren hade redan kommit och var just inne hos barnet, och mannen bad dem att slå sig ner och vänta medan han gick ditin för att vara med vid undersökningen.

Så satt de där alldeles ensamma hela familjen och tittade sig omkring. Rummet var sparsamt möblerat. Där fanns en soffa och ett bord och några stolar och ett blombord med underbara blommor. I ena hörnet stod en julgran och på ett bord vid sidan av stod en julkrubba uppställd, och ett ljus brann vid sidan av stallet.

Det var längesedan de hade sett en julkrubba så där i ett hem. Förr om åren hade de ibland gått i julottan på juldagsmorgonen, och i kyrkan fanns det ju en julkrubba.

Men de senaste åren hade det varit lite si och så med det. Ibland hade de sett på TV på juldagsmorgonen och ibland hade de varit för trötta och helt enkelt haft en sovmorgon.

Det var så lugnt och rofyllt där i rummet, att de bara satt där tysta en lång stund. De märkte knappt att de inte längre var ensamma.

Läkaren hade gått, och mannen och hans fru och lilla barn och farmodern hade kommit in till dem. Barnet hade fått medicin, och läkaren trodde inte att det var så farligt, utan att han snart skulle vara bra. Nu låg han i en korg och sov.

Frun talade mycket litet svenska, men de kände en stor kontakt med henne. Hon dukade fram hembakat bröd och skinka och en dricka, som hon hade blandat till själv. Det var så enkelt, men smakade så gott.

Efter en stund tog mannen fram en gitarr och började sjunga ett par jul-sånger från deras hemland. De kände igen melodin till "Stilla natt", fastän det ju inte var de svenska orden. Och utan att de visste riktigt att de gjorde det, så började de att nynna med. Och snart sjöng de med på riktigt, och nynnade där de inte kom ihåg orden.

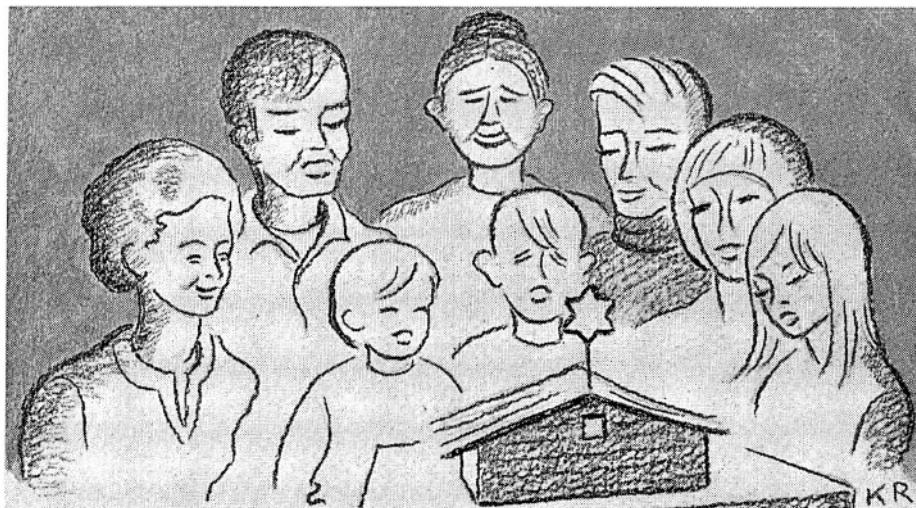
Det var längesedan, som de hade suttit så där och sjungit julsånger. De kom inte ihåg när det var sist. De hade nästan glömt hur många fina julsånger det fanns.

Tiden bara försvann. Och inte förrän ljuset vid julkrubban nästan var nerbrunnet tänkte de på tiden, och upptäckte att de hade suttit där till sent på kvällen. De tackade för sig och bestämde att grannfamiljen skulle komma in till dem nästa dag.

När de kom hem låg alla julklapparna där oöppnade under granen. Till och med barnen hade precis glömt bort dem. Det var underligt. En sådan julafton hade de aldrig haft.

Den där familjen hade gett dem den bästa julgåvan, som de kunde ha fått. De hade gett dem tillbaka julens mening. De hade återfunnit det, som menas med julefrid, och kände en glädje inombords, som de nästan aldrig hade känt. ■

Ann-Kristin Särnbrink

Temakväll i Karlstad

□ "Alla kan påverka framtiden" var temat för en dialogkväll på Arenan i Karlstads kommunbibliotek den 10 november. Den var ett led i en serie temakvällar arrangerade av aktionsgruppen för moralisk upprustning där.

I diskussionen som vidtog efter en panel av talare från olika samhällsområden underströk kommunalfullmäktiges ordförande i Karlstad, Gullan Lindblad, den "framtidstro" som präglade de olika inläggen.

Bland talarna i panelen var Sylvia Bordin, aktiveringsinspektör vid länsarbetsnämnden i Borås och under 30 år socialdemokratisk kommunalpolitiker. "Vi måste få en ny värdering av olika arbetsuppgifter", framhöll hon. "Alla är medvetna om att ett sopnedkast måste skötas och att porslinet på en restaurang måste vara rent. Det finns inga dåliga jobb."

Bodil Nelson från Gunnestorpsskolan i Göteborg betonade hur "genom grupparbetet . . . varje elev får hjälp att inse

sitt unika människovärde . . . Jag tror på den svenska skolan."

Skådespelerskan Vendela Löfgren berättade hur hon efter "experiment med olika livsformer" insåg hur hon själv var "del av problemen i Sverige. När jag slutade söka efter vad jag själv kunde få -- också i form av karriär och succé -- och inriktade mig på andra människor, fann jag ny inspiration på scenen. Jag tror verkligen på en ny teater."

Ungdomar delgav egna erfarenheter av arbete i u-länder.

Tidigare ordföranden för träindustrins arbetsgivarförening i Danmark, Alfred Nielsen, berättade personliga erfarenheter av hur ett frivilligt initiativ i hans hemstad Silkeborg till en kampanj för återanvändning av pappers-, glas- och plåtavfall nu, efter två år, lett till att kommunalstyrelsen beslutat överta verksamheten och hur därigenom nya arbetstillfällen skapats.

En kvinnas kamp

heter den finländska politikern och kvinnokämpen Margit Borg-Sundmans nya memoarbok. Den handlar om åren 1960—1975. I den rättframman och humoristiska boken berättar hon om sitt livs kamp i politiken och kvinnoorganisationerna. Svenska läsare emotser med förväntan en översättning.

Julklappar

I VÅR HERRES HAGE – kassett med sånger och visor. Kr 26:—. Inga Wieselgren och Per Olsson.

NY VÄRLD – prenumeration för år 1978. Kr 35:—.

ÅBACKA – Gunda Sjögrens berättelse från Västerbottens nybyggarliv. Kr 33:—.

Idé och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr., 111 34 Stockholm.

ACEROLA PLUS NATURLIGT* C-VITAMIN!

* Acerola Plus är mycket goda C-vitamintabletter i tuggform. De framställs av extrakt från acerola körsbär (som är mer än 20 ggr rikare på C-vitamin än apelsiner), nypon, svarta vinbär och grön paprika.

En tablett innehåller 100 mg C-vitamin och säljs i burkar om 50, 100 och 250 st.

Finns även i styrka om 300 och 500 mg C-vitamin per tablett, samt i sötat pulver 1000 mg C-vitamin per msk. och i osötat pulver 2000 mg C-vitamin per tesked.

Säljs i hälsokostaffärer.

GRATIS Skicka kupongen till oss och vi ger dig ett par Acerola Plus och dina portoutlägg tillbaka. Vi vågar påstå att Acerola Plus är den godaste C-vitamintablett du smakat. Naturprodukter AB, Box 94, 701 02 Örebro.

Namn _____

Adress _____

Postnr _____ Postadress _____

Boerpräst...

Fr. sid. 3

mer för mig än min egen övertygelse om vad som var rätt. Det gjorde djupt intryck på mig när en styrelsemedlem i Rhodesias ANC (afrikanska nationalrådet) sade: "Jag är inte längre någon slav varken åt de svarta eller de vita. Jag är fri. Fri att bli ledd av ingen utom Gud."

— Kristus väntar sig aldrig att vi undergivet skall foga oss i mänskliga orättvisor. Han vill att vi skall slåss för förändring med all den lidelse vi är mäktiga. Men han lärde oss också att förändringen måste börja med oss själva. Den värste reaktionären är den vill ändra på sitt land men inte på själv.

— Vi inom kyrkan borde gå i spetsen. Vi kan inte göra något viktigare än att visa hela landet att det är naturligt och normalt för svarta och vita att umgås som jämlikar.

— Först när ledarna kan mötas på jämställd fot får dialogen, överläggningarna, någon mening. Annars blir de ensidiga och leder till hopplöshet.

— Vi har förlorat förtroendet för varandra. Det är inte att undra på när man tänker på kravallerna i juni förra

året och polisens handlande, missnöjet med bantuundervisningen, elevernas skolstrejk, interneringarna och andra orsaker till splittring. Om det får fortsätta så kan det bli omöjligt att nå fram till ett samförstånd.

— Frågan är om vi kristna kan leva vår tro så effektivt att andra säger: "Så skulle vi leva." Kanske är det för idealistiskt att vänta sig att alla kristna ska leva så. Men vi kan bygga upp en styrka av svarta och vita som inte ger efter för några som helst påtryckningar, som går in under Kristi kamp för

att Gud skall styra inte bara i enskilda människors liv utan i landet som helhet. Då kommer svarta och vita ledare att bli jämlikar och ledarskapet kommer att ligga i händerna på dem som låter sig styras av Gud.

En indisk tidning, som under Indira Gandhis 18 månaders undantagstillstånd stred hårt för en återgång till demokratin, kommenterade Daneels tal med orden: "Sydafrikas framtid tycks pendla mellan å ena sidan denna möjlighet — även om den förutsätter mycket tro — och, å den andra, våld av fruktansvärda dimensioner." ■

Bli vänner...

Fr. sid. 4

ka invandrargrupperna och diskutera den här frågan med dem.

Resultatet av Mrs Thatchers möte med invandrarna blev att de fick tillförsikt inför framtiden, en tillförsikt som de spred till sina vänner i andra städer.

Till partikonferensen kom 500 delegater, de flesta av dem kommunalpolitiker från många städer och samhällen. Jag fick också vara med för att lyssna till Harry Shukla fast jag inte är kon-

servativ. När jag såg mig om i salen kände jag igen många av delegaterna. Jag visste att många av dem hade en mörkblå politisk inställning och jag undrade vad de skulle tänka.

Men Harry Shukla måste ha fått sitt tal som en gåva från Gud. Ett sådant tal håller man bara en gång i sitt liv. Han vann sin publik. I frågestunden efteråt kom det bara konstruktiva frågor. Allt det negativa lyste med sin frånvaro. Alla som satt omkring mig vid lunchen efteråt talade om hur de upptäckt att invandrarna faktiskt hade någonting viktigt att bidra med i vårt samhälle. ■

Båt
PONTUS

BÅTPLANER?

Rådfråga

Båt-PONTUS

Göteborgs

Frihamn

Tel. 031-510704

Det hedrar Sverige

att ni avskrivit större delen av u-ländernas skulder, skriver chefredaktör Rajmohan Gandhi i nedanstående ledarartikel i den indiska tidskriften *Himmat*.

Tvårt emot lagen om att var och en är sig själv närmast har Sverige och Kanada meddelat att de ämnar avskrivna det mesta av sina fordringar i de fattiga nationerna.

Fyra asiatiska nationer — Indien, Bangladesh, Pakistan och Sri Lanka — och fyra afrikanska — Etiopien, Kenya, Tanzania och Botswana — kommer att dra nytta av Sveriges 200-miljoner-dollar-gest. Kanada stryker ett streck över skulder på 254 miljoner dollar.

Detta steg visar att godheten vandrar på jorden liksom ondskan gör det. Jag påstår inte att svenskar och kanadensare nu har betett sig som helgon. Jag bara understryker det faktum att deras regeringar inte var tvungna att avskrivna summorna.

Man har verkligen visat omsorg.

Samveten har rörts. Vår grymma och bedrövliga värld (ge också Kambodja en tanke) är inte utan en och annan ljusglimt.

Vad Sverige och Kanada nu har gjort hedrar inte bara deras regeringar; det vittnar också om att människorna i de två länderna har en inställning av omsorg. Riksdagsledamöterna som förväntas godkänna åtgärden i de två länderna önskar givetvis bli omvalda. De är tydligen medvetna om att avskrivandet kommer att tas emot med välvilja av majoriteten av deras väljare.

Diktaturregimer behöver inte sådant tillstånd av allmänheten — inte ens för utrikesbistånd. Ändå är det en tunn skiva de delar ut. Det globala broderskapets fana som vissa av dessa regimer svingar gör inte skivan tjockare.

Utgivarkorsband

Den svenske biståndsministern, Ola Ullsten, har rätt när han fastslår att "östeuropeiska länder har legat efter de icke kommunistiska länderna på detta område".

Ingen ska påstå att välstånd automatiskt gör det lättare att vara generös. Somliga rika i fattiga länder vederlägger ett sådant påstående. Generositet hör mer samman med hjärtats storhet än med den tjocka plånboken.

Den stora frågan är nu enligt T. Parasuram, washingtonkorrespondent för "Indian Express", om Sveriges och Kanadas handlande "kommer att förmoda de större nationerna att förmodligen skall visa liknande generositet". Det är också om de rika i de fattiga nationerna kommer att drivas ut ur sin likgiltighet. ■

□ □ En vis man hade en gång visionen av Sverige som folkförsonare. Kunde julen, då vi firar försoningens konung, vara en lämplig tid att granska den synen?

Tiden kännetecknas av kamp för rättigheter. Det är en viktig kamp — alltför många människor i världen förnekas elementära rättigheter. Utrikespolitiskt går vårt land i spetsen i den striden — på sin afrikanska resa nyligen hälsades Karin Söder med stor värme såsom representant för det land i Europa som mest helhjärtat stöder befrielsekampen i södra Afrika. Och vi kommer att vara stolta och glada om vi kan ha en verklig del i att förtryckta människor i Sydafrika eller var det må vara i världen får sin frihet och sina mänskliga rättigheter.

Inrikes kämpas det också om rättigheter — kvinnans rättighet till jämlikhet, barnens rättigheter, minoriteternas rättigheter, de avvikandes rättigheter, arbetstagarnas rättigheter, ja tom småföretagarnas rättigheter. De flesta av dessa krav ställer vi oss helhjärtat bakom, de är väsentliga element i att skapa en riktig värld.

Men är detta nog?

Vem garanterar att den som i går var förtryckt inte i morgon kommer att

Utrikespolitiskt plus

förtrycka andra om han får tillfälle därtill? Kommer vi då att tvingas kämpa en ny kamp för de senares mänskliga rättigheter?

Vi måste redan nu intensifiera vårt arbete för folkförsoning!

Många tycker inte om ordet försoning. De tycker att det har en klang av status quo, av att för fridens skull bevara den gamla ordningen med all dess orättfärdighet, att släta över de konflikter som är reella.

Men försoning är något annat.

Radikal försoning

Försoning är resultatet av radikal sinnesändring, av verklig förvandling. Den är en djupgående sinnesändring hos den ena parten eller hos båda parterna i en konflikt. Den innehåller ett element av förlåtelse, som både efterfrågas och ges, och den leder till enighet om vad som är rätt i en given konfliktssituation. Det betyder inte nödvändigtvis enighet om åsikter eller upp-

fattning, men en förståelse av att man behöver varandra, att man tom kan vara tacksam för varandra, hysa respekt för och kärlek till varandra. Det är något djupt mänskligt som de flesta har åtminstone någon erfarenhet av.

Att arbeta för försoning innebär att inse att det finns något gott hos parter i en konflikt, sällan sitter parten inne med hela sanningen, liksom att det behövs konfrontation med det onda hos dem bägge. Och man kan nå resultat. Det är en fruktbar väg.

Och det är av tradition den svåra vägen. Man har ofta en känsla av vi håller på att lämna den då det gäller våra egna affärer och många menar att oenigheten, byråkratin och förtrycket växer inom landet. Men om vi såge vår stora uppgift som folkförsonare i världen skulle vi få hjälp att lyfta oss ur de egna småttigheterna. Och om det skedde skulle vi snart få syn på vår uppgift i världen.

Sverige som folkförsonare kan bli en verklighet. ■

Lennart Sjögren

Ny Värld, organ för Stiftelsen för Moralisk upprustning, utkommer med 11 nummer per år. **Utgivare:** Idé och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm. Tel. 08/10 34 56. **Prenumerationspris** per kalenderår: Sverige kr 35: —, postgiro 70 98 70 - 0 (Idé och Kultur), Finland mk 30: —, postgiro 11 20 95 - 0 (Ny Värld), Helsingfors. **Lösnummerpris:** kr 2: 50 eller mk 2: —. **Ansvarig utgivare:** Lennart Sjögren. **I redaktionen:** Nils Gösta Ekman, Ingeborg Ekman, Bror Jonzon, Ann-Kristin Särnbrink, Finn Harald Wetterfors, Gunnar Wieselgren. ISSN 0347-2272